

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงวางรากฐานการศึกษาของชาติมาเป็นเวลารวมศตวรรษแล้วนั้น กาลเวลาที่ผ่านไปความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกและวิทยาการที่เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การศึกษาของเราไม่เหมาะสมกับกาลเวลา ก่อให้เกิดปัญหามากมายประการ และมีเสียงเรียกร้องจากประชาชนโดยทั่ว ๆ ไป ทั้งภายในวงการศึกษาระดับบุคคลภายนอกที่จะให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการศึกษา รัฐบาลจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาขึ้น เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2517 โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่พิจารณาเสนอแนวทางการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และลักษณะอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับกาลสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระบอบประชาธิปไตย¹

ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญ น่าจะได้แก่การปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการสอน และปฏิรูปการบริหารการศึกษา สามการปฏิรูปดังกล่าวมานี้ นับว่าเป็นการปฏิรูปที่สำคัญอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพของการศึกษาของเรา

การปฏิรูประบบการสอน²

ในส่วนที่เกี่ยวกับการสอน การสอนที่มีการวางระเบียบขั้นตอนของขบวนการ หากได้ใช้วิธีวิเคราะห์ระบบเพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแต่ละขั้นตอน หรือองค์ประกอบแต่ละชั้น

¹ สิปปนนท์ เกตุทัต, "การวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา," วารสารครุศาสตร์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 4 (สิงหาคม - ตุลาคม, 2517), หน้า 5.

² เปรื่อง กุมพ, "แนวทางในการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา: โฉมหน้าใหม่ของเทคโนโลยีกับการปฏิรูปการศึกษา (คณะนิติปรัชญาโทเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518) หน้า 103 - 109.

ตอนให้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น ก็นับว่าได้ใช้เทคโนโลยีแล้ว นอกจากนี้แนวทางในการใช้เทคโนโลยีในการสอนอาจหมายถึงของเดิมที่กล่าวถึงในตอนแรกด้วย และมีช่องทางว่าจะเป็นเรื่องใหญ่เกี่ยวกับระบบการสอนก็คือ การบอกให้จดหรือการบรรยาย แต่จะมีการนำเครื่องมือ วัสดุ วิธีการ สถานที่ และกิจกรรมต่าง ๆ มาประกอบให้การเรียนรู้นี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ถ้าหากสิ่งเหล่านั้นสามารถผลิตขึ้นได้หรือนำมาเป็นส่วนบูรณาการให้การการสอนได้อย่างแท้จริง

ระบบการสอนหากพูดกว้าง ๆ อาจแบ่งออกได้เป็น 3 แบบคือ แบบมวลชน แบบกลุ่มย่อย และแบบเอกัตบุคคล ถ้าไม่พูดถึงการจัดระบบ จะพูดแต่เฉพาะสื่อการสอนซึ่งถือว่าการนำสื่อการสอนมาใช้เป็นเทคโนโลยีแล้ว ระบบการสอนทั้ง 3 แบบนี้สามารถนำสื่อการสอนมาสนับสนุนอย่างกว้างขวาง นับแต่วิทยุและโทรทัศน์การสอน ชุดการสอน มาจนถึงแบบเรียนด้วยตนเอง

ในด้านการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ มาประกอบการเรียนการสอนหรือเป็นสื่อถ่ายทอดเรียนไปยังผู้เรียน อันจะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในการเรียนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ศาสตราจารย์ สำเภ วรากร³ ได้กล่าวว่า

"โสตทัศนอุปกรณ์หรือสื่อมวลชน ทั้งประเภทสิ่งพิมพ์ และไม่ใช้สิ่งพิมพ์ ตลอดจนอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ก่อตั้งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการสอนในห้องเรียน ในวงการศึกษายอมรับว่าเครื่องมือเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็น ภาพถ่าย ภาพเขียน สไลด์ หรือรายการทีวี ถ้าได้รับการใช้อย่างถูกต้องแล้ว จะเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการเรียนการสอนให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลดีแก่ผู้เรียน"

ทั้งนี้ เพราะระบบการเรียนการสอนแบบเดิม (Conventional Instruction) ที่ยังใช้สอนกันในสถาบันการศึกษาทุกระดับของไทยเรานั้น มีครูเป็นศูนย์กลางของการเรียน

---

³ สำเภ วรากร, "คำบรรยาย วิชา Ed A.V.711: Administration of Instructional Media Program", (แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 10.

การสอน ซึ่งถ้าครูไม่มีคุณภาพแล้ว การเรียนการสอนจะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์โดยยาก
คร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์⁴ ได้ชี้ถึงผลเสียของผู้ที่จบการศึกษาของไทยปัจจุบันนี้ไว้⁵
ประการ คือ

1. ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
2. ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง
3. ไม่รู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
4. ไม่รู้จักแสวงหาความรู้เอง เพราะรับจากครูตลอดเวลา
5. ไม่มีความรับผิดชอบ เพราะเราสอนเรื่องความรับผิดชอบ แต่ไม่เปิดโอกาส

ให้นักเรียนของเราฝึกฝนความรับผิดชอบ

เมื่อเป็นเช่นนั้นนักการศึกษาจึงได้คิดค้นหาวิธีการที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาในอันที่จะช่วย
ใหญ่เรียนได้บรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการที่จะนำมาใช้แก้ปัญหานี้ก็คือเทคโนโลยีทาง
การศึกษานั้นเอง เพราะสามารถสนองความต้องการของผู้เรียน และแก้ปัญหาของผู้เรียน
ได้ตรงตามเป้าหมายที่สุดตามที่ รองศาสตราจารย์ วิจิตร ศรีสอาน⁵ โลกดาวไวว่า
"ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการศึกษาทำให้เชื่อได้ว่า ในอนาคตการศึกษาจะเลิกใช้
ระบบโรงเรียน ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองโดยใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ เช่น เรียนจาก
วิทยุ โทรทัศน์ บทเรียน แบบโปรแกรม และเครื่องช่วยสอน (Teaching Machine)
โดยจัดให้มีชุดการสอนหรือชุดเรียนเบ็ดเสร็จ (Instructional Package) เพื่อจะศึกษา
ได้ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ถ้าผู้เรียนมีปัญหาหรือต้องการศึกษาเพิ่มเติมจะมาศึกษาที่

⁴ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ "แนวทางในการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนในการปฏิรูป
การศึกษา," โฉมหน้าใหม่ของเทคโนโลยีกับการปฏิรูปการศึกษา (คณะนิติปรัชญาโทเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518) หน้า 137 - 138.

⁵ วิจิตร ศรีสอาน, "สภาพปัจจุบันและปัญหาความต้องการทางการศึกษาของ
ประเทศไทย", ศูนย์ศึกษา ปีที่ 16, ฉบับที่ 5, (พฤษภาคม, 2513), หน้า 18.

โรงเรียนเวลาใดก็ได้โดยลงทะเบียนเป็นนักเรียนนอกเวลา (Parttime Student) การศึกษาที่โรงเรียนจะเป็นการสอนแบบกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และการศึกษารายบุคคล โดยมีวิธีการสอนเป็นคณะ (Team Teaching) มีการอภิปรายสัมมนา และการศึกษาเป็นรายบุคคล (Individual Study) โดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ร่วมกัน บทเรียนแบบโปรแกรม เครื่องช่วยสอน และคอมพิวเตอร์ อันที่จริงการสอนโดยใช้เครื่องจักรอาจจะทำให้งานของครูเพิ่มมากขึ้น เพราะครูต้องคอยสังเกตว่านักเรียนก้าวหน้าหรือไม่ บทเรียนบางอย่างเพียงใจก็อาจจะเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ครูผู้เดียวเท่านั้นจะทราบว่านักเรียนคนไหนในชั้นของเขามีความสามารถหรือฉลาดมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ครูต้องอยู่ประจำ (Full-time Teacher) ที่โรงเรียนในเวลาราชการ เพราะนักเรียนจะมาศึกษาหรือปรึกษาในเวลาวางจากการสอนของครูแต่ละคนเท่านั้น

จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นที่เชื่อได้ว่าต้องมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในวงการศึกษามากขึ้นทุกทีในอนาคตอันใกล้ โดยเฉพาะในวงการฝึกหัดครู เพราะทราบว่าเรายังมีความเห็นว่า ครูเป็นจักรกลที่สำคัญที่สุดในความสำเร็จของการศึกษาของชาติในรูปแบบต่าง ๆ นั้น จึงควรมีการเตรียมผู้ที่จะเข้ามาศึกษาวิชาชีพครู เพื่อที่จะออกไปประกอบอาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ ⁶

ธีระ สุมิตร ⁷ ได้กล่าวถึงเรื่องการฝึกหัดครูไว้ดังนี้ การฝึกหัดครูเท่าที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ไม่สามารถจะสร้างพื้นฐานความสามารถในวิชาชีพที่ตลอดชีวิต เพราะวาระระยะการเตรียมการเป็นครุไม่พอเพียงและไม่ตรงต่อสภาพสิ่งแวดล้อมที่แท้จริง ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นข้อบกพร่องที่ทำขึ้นโดยมีเจตนา และโครงสร้างของหลักสูตรไม่ตรงต่อการที่จะเตรียมนักศึกษาเพื่อรับผิดชอบในหน้าที่การเป็นครูที่แท้จริง ความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมักจะ

⁶ นิพนธ์ ศศิธร, "การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิรูปการศึกษา", โฉมหน้าใหม่ ของเทคโนโลยีกับการปฏิรูปการศึกษา, เรื่องเดียวกัน, หน้า 35.

⁷ ธีระ สุมิตร, "ความต่อเนื่องในการฝึกหัดครู", การฝึกหัดครูปัญหาและโอกาส, (พระนคร : บรรณกิจ, 2518), หน้า 103.

เป็นเรื่องที่ล้าสมัย, วิธีการสอนไม่ได้รับการพัฒนาใหม่ประสิทธิภาพ ตลอดจนตามไม่ทันต่อความต้องการของชุมชนที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในความต้องการของนักเรียนและครู และความก้าวหน้าของการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ดังนั้นวิธีการหนึ่งที่สามารถจะนำมาใช้แก้ไขวิธีการเรียนรูในการฝึกหัดครูก็คือ ศูนย์การเรียนรู้ซึ่งเป็นแนวทางใหม่สำหรับการปฏิรูประบบห้องเรียนที่ส่งเสริมให้ครูเรียนได้ฝึกฝน การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ มีความรับผิดชอบแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และรู้จักทำงานร่วมกันเป็นหมู่ โดยถือกิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนช่วยให้ครูเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะได้นำเอาวิธีการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้มาใช้ในวงการฝึกหัดครูให้มากยิ่งขึ้น และปัจจุบันก็ได้มีการนำเอาสื่อการสอนแบบนั้นมาใช้บ้างแล้วในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ แต่ในสาขาวิชาศิลปะแล้ว ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดคิดนำวิธีการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้มาใช้กับการเรียนการสอนวิชานี้เลย จึงทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการอย่างยิ่งที่จะศึกษาค้นคว้าหาวิธีการที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ในวิชาศิลปะบ้าง

แรงจูงใจที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการนำชุดการสอน อันเป็นสื่อการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้มาใช้สอนศิลปะ เพราะผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางศิลปะศึกษา ได้รับการศึกษาทางศิลปะมาเป็นเวลาดัง 8 ปี ซึ่งวิธีการเรียนการสอนเป็นแบบเดิม (Conventional Instruction) โดยเฉพาะในวิชาภาคทฤษฎีจึงได้รับแต่บรรยากาศที่น่าเบื่อหน่ายในการเรียนเป็นอย่างมาก ทั้ง ๆ ที่วิชาศิลปะเป็นวิชาที่เสริมทักษะของคนทุกคนให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ มีรสนิยมนี่ มีความชื่นชมในสิ่งที่สวยงาม สามารถเข้าถึง คีตศิลป์ ทัศนศิลป์ วรรณศิลป์ และชีวิตของมนุษย์นั้นมีความเกี่ยวข้องกับศิลปะอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ต้นจนจนกระทั่งถึงเวลานอน ประกอบกับหลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ของไทย เราเน้นความสำคัญในวิชาศิลปะน้อยเกินไป และที่มีสอนตามหลักสูตรก็เพื่อใช้เป็นวิชาที่เก็บคะแนนช่วยวิชาสามัญอื่น ๆ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของวิชาศิลปะ

แต่ในปัจจุบันนี้หลักสูตรการศึกษาปัจจุบันได้พยายามให้นักเรียนได้ทราบเรื่องราวทางศิลปะมากขึ้นก็เพราะเล็งเห็นว่า ศิลปะเป็นบ่อเกิดแห่งความนึกคิด และเป็นวิชาหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนวิชาสามัญอื่น ๆ ได้น่าสนใจขึ้นด้วย ในต่างประเทศนั้นเขาถือการเรียนศิลปะเป็นการช่วยอบรมมโนสีย และฝึกเรื่องจริยธรรมไปในตัว ⁸

ดังนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ทางศิลปะให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยวิธีการต่าง ๆ หลาย ๆ ทาง

แม้จะมีการส่งเสริมการเรียนวิชาศิลปะให้มากขึ้นในปัจจุบันก็ตาม แต่วิธีการเรียนการสอนก็ยังเป็นแบบเดิมเสียเป็นส่วนใหญ่อยู่คนเดียว ผู้วิจัยจึงคิดสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนวิชาศิลปะระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา เพื่อให้ได้ผลในการเรียนรู้ยิ่งขึ้นทั้งผู้เรียนวิชานี้โดยตรง และบุคคลอื่น ๆ ทั่วไปที่มีความสนใจในวิชาศิลปะที่ของการจะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิธีสร้างระบบชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน วิชา "ศิลปะ 101 : ความซาบซึ้งในศิลปะ" โดยการใช้วัสดุทัศนศึกษาที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาในบทเรียนและหลักสูตร
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนที่สร้างขึ้นเป็นชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนวิชา "ศิลปะ 101 : ความซาบซึ้งในศิลปะ" โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

⁸ วิทย์ พินคันเงิน, "คำนำ", ความรู้เกี่ยวกับศิลปวิจิตร, (พระนคร : สารสวัสดิ์คือปกกรมการศึกษา, 2509).

สมมติฐานของการวิจัย

ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้วิชา "ศิลปะ 101 : ความงามซึ่งในศิลปะ" จะใช้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีขอบเขตดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดลองสอนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ มี 4 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ภาคสมทบ รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 120 คน
2. ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยจะไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม สภาพอารมณ์ของนักเรียน และสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนขณะทำการทดลอง
3. เรื่องที่ทำการทดลองคือเรื่อง
  - 3.1 ความหมายทั่วไปของศิลปะ (Art) และการออกแบบ
  - 3.2 ทฤษฎีสี
  - 3.3 หลักการจัดภาพ หรือหลักการออกแบบ (Design)
  - 3.4 ความรู้สึกในความงามของการจัดภาพ

เนื้อหาที่นำมาสร้างชุดการสอน มีคขอบเขตของเนื้อหาตามตำราวิชาชุดครูประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 วิชาศิลปะศึกษาของคุรุสภา และตำราทางศิลปะทั่วไปอีกพอสมควร เพื่อเปรียบเทียบความถูกต้องของเนื้อหาให้มีความใกล้เคียงและถูกต้องมากที่สุด

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

1. ผลการวิจัยขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มของนักศึกษา ตัวอย่างประชากร คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับชั้นปีที่ 1

ความรู้พื้นฐานเท่าเทียมกัน

2. เนื่องจากหน่วยการสอนมีทั้งหมด 8 หน่วย แต่ระยะเวลาการเสนอผลวิจัยมีจำกัด ผู้วิจัยจึงสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้เพียง 4 หน่วยเท่านั้น

3. เนื่องจากนักศึกษาไม่เคยเรียนการใช้ชุดการสอนมาก่อน ดังนั้นผลของการวิจัย ถ้ามีเกณฑ์ตั้งแต่ 85/85 ขึ้นไปก็ถือว่าชุดการสอนนั้น ๆ ได้เกณฑ์ตามมาตรฐานสามารถนำไปใช้สอนได้ เพราะเป็นวิชาทักษะจึงอาจลดเกณฑ์ลงมาได้

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

1. การเรียนด้วยชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้เป็นของใหม่สำหรับนักศึกษา ผู้เรียนยังปรับตัวให้เข้ากับการศึกษาวิธีนี้ไม่ค่อยได้ เนื่องจากความเคยชินกับวิธีการสอนที่ครูเป็นผู้สอนความรู้ให้ จึงอาจเกิดข้อบกพร่องในการวิจัยได้

2. ระยะเวลาที่ใช้ทำการทดลองเป็นช่วงที่ทดสอบภาคปลาย อาจมีผลกระทบกระเทือนในค่านิจใจของผู้ถูกทดสอบ เช่นมีความวิตกกังวล อาจมีผลให้การทดสอบคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

3. ข้อทดสอบบางกิจกรรมเป็นคำถามด้วยภาพ ซึ่งนักศึกษาอาจจะไม่คุ้นเคยกับข้อทดสอบชนิดนี้ อันจะทำให้เกิดความสับสน ไม่นั่นใจ ทำให้การทดสอบอาจบกพร่องได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยเชื่อว่า เรื่องที่วิจัยมีความสำคัญต่อการศึกษาศิลปะเบื้องต้นในประเทศไทย และคาดหมายว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะอำนวยความสะดวกแก่ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษาในระดับวิทยาลัยครูหลายประการคือ

1. ผลการวิจัย ทำให้ได้ตำราวิชา "ศิลปะ 101 : ความซาบซึ้งในศิลปะ"

2. ผลการวิจัยทำให้ได้เทคนิคสื่อประสม (Multi Media Instruction)

ในการสอนวิชา "ศิลปะ 101 : ความซาบซึ้งในศิลปะ"

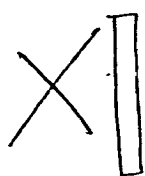
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษ และสถาบันต่าง ๆ ทุกแห่งที่มี การสอนศิลปะชั้นพื้นฐาน เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์ การเรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองและเป็นกลุ่ม
4. ผลการวิจัย จะเป็นประโยชน์ต่อครูตามโรงเรียนทั่วไปในทางที่ช่วยให้รู้จักผลิต และใช้อุปกรณ์การสอน
5. ผลการวิจัย จะทำให้มีการปรับปรุงการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอนให้มี คุณภาพสูงและถูกต้องตามหลักวิชาโสตทัศนศึกษา
6. เพื่อเป็นแนวทางนำความคิดมาเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอนมาเป็นผู้สร้าง สถานการณ์การเรียนการสอน และเป็นผู้ให้คำแนะนำในการเรียน
7. ระบบการใช้ชุดการสอนในศูนย์การเรียน จะช่วยแก้ปัญหาเด็กเรียนอ่อน เด็กขาดเรียน และการขาดแคลนครูได้
8. เพื่อเป็นการชักจูงให้การเรียนการสอนในสถาบันฝึกหัดครู และสถาบันการ ศึกษาอื่น ๆ หันมาใช้การเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนมากขึ้น
9. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติการศึกษาของชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเรื่องวิธีสร้างชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนจากเอกสาร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. ศึกษาหลักสูตรโครงการสอน และคู่มือครูในการสอนวิชา "ศิลป์ 101 : ความ ชามซึ่งในศิลป์"
3. แยกเนื้อหาวิชา "ศิลป์ 101 : ความชามซึ่งในศิลป์" ออกเป็นหน่วยย่อย ๆ โดยกำหนดขอบเขตและเรียงลำดับเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับเรื่องที่จะสร้างและวิธีการสร้าง กำหนดจุดมุ่งหมายของสื่อประสมที่จะใช้เพื่อผลิตเป็นชุดการสอน โดยแยกออกเป็นหน่วยย่อย

4. ทำการนิเทศวิธีการสอนจำนวน 4 ชุด และสร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน บทเรียนเพื่อตรวจสอบว่าใครตรงเป้าหมายหรือไม่

5. ตัวอย่างประชากร ได้คัดเลือกจากนักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ชั้นปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิม จบมัธยมศึกษาปีที่ 3

5.1 ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน

5.2 ให้นักศึกษาเรียนบทเรียนจากชุดการสอนสำหรับชุดการเรียน

5.3 ให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดแต่ละศูนย์ และทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน

6. กำหนดจำนวนนักศึกษา และสถานที่ที่จะใช้ในการทดลองชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนในวิชา "ศิลปะ 101 : ความงามซึ่งในศิลปะ"

7. หาประสิทธิภาพของชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน โดยกำหนดการทดลองเป็นชั้น ๆ ดังนี้

7.1 ชั้นทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one testing) เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน โดยใช้นักศึกษาในการทดลองหนึ่งคน

7.2 ชั้นทดลองกลุ่มเล็ก (Small-group testing) เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน แก้ไขข้อบกพร่องที่อ่านแล้วได้ความไม่ชัดเจน หรือแก้ไขภาพประกอบที่ไม่สื่อความหมาย แก้ไขความยาวของเนื้อหา และรู้ว่าชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนไ้มากน้อยแค่ไหน ในการทดลองชั้นนี้ใช้นักศึกษา 10 คน

7.3 ชั้นทดลองภาคสนาม (Field testing) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนในวิชา "ศิลปะ 101 : ความงามซึ่งในศิลปะ" ซึ่งนำไปใช้จริง โดยให้นักศึกษาเรียนชุดการสอน ในชั้นนี้ใช้นักศึกษา 120 คน (4 ห้องเรียน)

8. หาประสิทธิภาพจากข้อมูลที่รวบรวมได้ในการทดลองทั้ง 3 ครั้งตามเกณฑ์ 90/90 (The 90/90 Standard)⁹

9. สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้มีศัพท์ที่จำเป็นต้องอธิบายความหมายดังนี้

ชุดการสอนสำหรับศูนย์การเรียนรู้ คือชุดการสอนทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ช่วยให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้เรียนจะรับรู้และเข้าใจจากสิ่งที่จัดไว้เป็นชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับขั้น ผู้จัดทำชุดการสอนเชื่อว่าผู้เรียนสามารถหาชุดบทเรียนใดด้วยตนเอง และสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ภายในกลุ่ม

ห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ คือลักษณะการจัดห้องเรียนโดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 4 - 6 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 6 - 8 คน แต่ละกลุ่มเรียกว่าศูนย์กิจกรรมในแต่ละกลุ่มมีเนื้อหา และอุปกรณ์ต่าง ๆ กัน ผู้เรียนในห้องเรียนจะผลัดเปลี่ยนกันเรียน และทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์จนครบทุกศูนย์ ผู้เรียนจะเรียนโดยปรึกษากันเป็นกลุ่ม ครูเป็นแต่เพียงช่วยแนะนำเล็ก ๆ น้อย ๆ คอยประสานงานและเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้

สื่อการสอน หมายถึง ระบบการนำวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการมาช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นช่องทางที่จะให้การถ่ายทอดประสบการณ์

⁹ เป็รื่อง กุฑูท, "การสร้ารงบทเรียนสำเร้จรูป", เอกสารประกอบการเรียนวิชา Multi-Media Approach for Programmed Instruction ของนิสิตปริญญาโท สาขาโศคทัตศนศีกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, (อัดสำเนา) หนา 124 - 126.

ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น เป็นตัวพาความรู้และประสบการณ์ที่จะช่วยให้ครูและนักเรียนประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนตามหน่วยสังกัดที่กำหนดไว้

วิชาความสามัคคีในศิลปะ คือวิชาบังคับในหมวดศิลปะของหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรการศึกษา 1 หน่วยกิต 2 ชั่วโมง มีชื่อวิชานี้ตามหลักสูตรการสอนของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คือวิชา "ศิลปะ 101" เนื้อหาวิชามุ่งใหญ่เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการของศิลปะและการออกแบบ ใหญ่เรียนตระหนักในคุณค่า และสุนทรียภาพของศิลปะอันเป็นรากฐานของวัฒนธรรม และใหม่ประสบการณ์ต่าง ๆ ทางคานาทัศนศิลป์และปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน

แบบทดสอบ หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดความรู้ของนักศึกษา ก่อนเรียนบทเรียน และใช้วัดความรู้หลังจากเรียนบทเรียนแล้ว

ประสิทธิภาพของชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน หมายถึงมาตรฐาน 90/90 ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

90 ตัวแรก หาโดยนำคะแนนที่นักศึกษาแต่ละคนตอบถูกในแต่ละศูนย์กิจกรรมมารวมกัน แล้วหาจำนวนคำตอบโดยเฉลี่ยที่นักเรียนทั้งหมดทำถูก แล้วจึงแปลงค่าที่ได้ให้เป็นร้อยละโดยเฉลี่ย

90 ตัวหลัง เป็นคะแนนเฉลี่ยของทั้งหมด โดยนำคะแนนทดสอบครั้งหลัง (Post test) ของทุกคนมาหาค่าร้อยละแล้วหาค่าเฉลี่ยของทั้งหมด

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

การวิจัยในประเทศไทย

พ.ศ.2515 บัณฑิต ชั้นพัฒนาพงศ์ ทำการศึกษาเรื่อง "การศึกษาผลการสอนวิธีสร้างความคิดรวมยอดด้วยสื่อการสอนหลายชนิด (Multi-Media) ในระดับอนุบาล" ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลสามารถเรียนรู้วิธีสร้างความคิดรวมยอดและสอบได้คะแนนดี

กลุ่มทดลองวิธีสร้างความคิดรวมยอดสัมพันธ์ในทางลบกับความสามารถในการอ่าน ในการวัดความจำ กลุ่มควบคุมไม่มีความสัมพันธ์¹⁰

พ.ศ. 2516 นางสาวนิตา นิมเสมอ¹¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสอนชีววิทยาแก่นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน" เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ จากห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน กับการสอนแบบบรรยาย โดยทดลองสอนเรื่อง พารามีเซียม โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 50 คน กลุ่มทดลองทำการสอนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน กลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีบรรยาย ในกลุ่มทดลองได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม แต่ละกลุ่มเรียนเนื้อหาแตกต่างกันแต่อยู่ในเรื่องเดียวกันโดยอาศัยสื่อการสอนที่วางแผนเพื่อให้ นักเรียนดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนจะเปลี่ยนกลุ่มทุก 15 นาที จนศึกษาเนื้อหาหมดทุกกลุ่ม สำหรับกลุ่มควบคุมสอนในชั้นเรียนปกติด้วยวิธีบรรยายแบบมีสื่อการสอนประเภทโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบ ผู้วิจัยทำการทดสอบนักเรียนทั้งสองกลุ่มทันทีเมื่อเรียนจบ และทดสอบอีก 1 ครั้งในสัปดาห์ต่อมา เพื่อดูความติดแน่นทนนานของการเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาของทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างของความมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยปรากฏว่า สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนจากห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนไม่แตกต่างจากการสอนแบบบรรยาย โดยใช้สื่อการสอนประเภทโสตทัศนอุปกรณ์ระดับความมีนัยสำคัญ 0.01 แต่การเรียนจากห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนให้ความติดแน่นทนนานของเนื้อหามากกว่าการสอนแบบบรรยาย

¹⁰ บัณฑิต ชันพินพงค์, "การศึกษาดผลการสอนวิธีสร้างความคิดรวมยอดด้วยสื่อการสอนหลายชนิด (Multi-Media) ในระดับอนุบาล" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515.

¹¹ นิตา นิมเสมอ "การสอนชีววิทยาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516, (อัดสำเนา) หน้า 53 - 54.

พ.ศ. 2517 วัชนะ จุฑะวิภาต¹² ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างชุดเรียนเบ็ดเสร็จรายบุคคล วิชาวัสดุและการออกแบบสำหรับนิสิตแผนกศิลปศึกษา" เพื่อทดลองหาประสิทธิภาพของการใช้ชุดการสอนวิชา "วัสดุและการออกแบบ" สำหรับนิสิตแผนกวิชาศิลปศึกษา ด้วยวิธีการสอนรายบุคคลในระบบใหม่ที่เรียกว่า "การสอนตามเอกัตภาพ" ว่าใช้แทนการสอนแบบเดิมได้

วิธีการวิจัยขั้นแรกนำเนื้อหาของวิชานี้มาแบ่งเป็น 12 หน่วย หรือ 12 ชุดการสอน (ชุดการสอนแต่ละชุดต่อเนื่องกันและมีวิธีการสอนแบบต่าง ๆ กัน) แล้วเลือกชุดการสอนที่มีวิธีการสอนแบบเดียวกันหรือใกล้เคียงกันมาจัดเป็นหมวดหมู่ ต่อจากนั้นเลือกตัวแทนชุดการสอนในแต่ละหมวดมา 2 ชุดคือ ชุดที่ 10 เรื่อง "องค์ประกอบศิลป์" ซึ่งได้ทำเป็นบทเรียนแบบโปรแกรม และชุดที่ 11 คือเรื่อง "ความหมายและความสำคัญของสี" โดยจัดทำสไลด์ เทปโปรแกรมประกอบภาพชุด เมื่อสร้างชุดการสอนทั้งสองแบบเสร็จก็นำไปทดสอบหาคุณค่าชุดเรียนเบ็ดเสร็จกับนิสิตที่มีความสามารถและความรู้ระดับเดียวกันจนเป็นที่แน่ใจว่าชุดการสอนทั้งสองชุดมีประสิทธิภาพ และเป็นตัวแทนของอีก 10 ชุดจริง โดยไปทดลองวัดประสิทธิภาพกับตัวอย่างประชากรจริง หรือนิสิตที่เรียนวิชานี้ทั้งหมดจำนวน 30 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดเรียนเบ็ดเสร็จและแบบเรียนแบบโปรแกรมมีประสิทธิภาพจริง ใช้แทนการสอนระบบเดิมได้ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีการวิจัยและผลิตแบบเรียนแบบโปรแกรม และชุดเรียนแบบเบ็ดเสร็จให้แพร่หลายมากขึ้น เพราะมีประโยชน์มากไม่เฉพาะด้านการสอนศิลปะเท่านั้น แต่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ ด้วย

12

วัชนะ จุฑะวิภาต, "การสร้างชุดเรียนเบ็ดเสร็จรายบุคคล วิชาวัสดุและการออกแบบสำหรับนิสิตแผนกศิลปศึกษา" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. (อัครสำเนา)

ปี พ.ศ. 2517 นางสาว แสงอรุณ ไปร่งฐระ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ประสิทธิภาพการสอน วิชาสังคมศึกษาในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ และห้องเรียนแบบธรรมชาติในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา" เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักศึกษาชั้น ปกศ.ปีที่ 1 จากห้องเรียนธรรมชาติที่มีครูเป็นศูนย์กลาง และห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยทดลองสอนวิชาสังคมศึกษาเรื่องประเทศออสเตรเลียแก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยครูชนบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง มีนักศึกษากลุ่มละ 30 คน กลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีบรรยาย กลุ่มทดลองทำการสอนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มกิจกรรม 6 กลุ่ม แต่ละกลุ่มเรียนเนื้อหาแตกต่างกันเกี่ยวกับประเทศออสเตรเลีย โดยอาศัยสื่อการสอนที่วางแผนไว้ในชุดการสอน เพื่อให้ นักศึกษาสามารถดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองและเป็นกลุ่ม นักศึกษาจะใช้เวลาประมาณ 25 นาทีสำหรับประกอบกิจกรรมแต่ละอย่าง แล้วหมุนเวียนจากศูนย์กิจกรรมที่หนึ่งไปยังศูนย์กิจกรรมที่สองจนกว่าจะครบทุกศูนย์ สำหรับกลุ่มควบคุมนั้น นักศึกษาเรียนในชั้นเรียนธรรมดา จากอาจารย์สอนด้วยวิธีแบบบรรยาย และใช้สื่อสามัญซึ่งไม่อยู่ในรูปของชุดการสอนเช่นแผนที่ ลูกโลก ฯลฯ ประกอบในการสอนด้วย

เมื่อเรียนจบแล้วผู้วิจัยได้ทำการทดสอบกับนักศึกษาทั้งสองกลุ่มทันที เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ทั้งสิ้นค่าทดสอบจึงได้ทำการทดสอบอีกครั้ง เพื่อความคงอยู่ในการจำของนักเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาของทั้งสองกลุ่มมาวิเคราะห์ตามวิธีสถิติหาค่ามัธยฐานเลขคณิต และทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิต โดยใช้ Z -test ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

003628

13 แสงอรุณ ไปร่งฐระ, "ประสิทธิภาพทางการสอนวิชาสังคมศึกษาในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ และห้องเรียนแบบธรรมชาติในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), (อัครสำเนา) หน้า 69 - 70.

ผลการวิจัย

1. สมรรถนะผลทางการเรียนระหว่างการเรียนด้วยวิธีบรรยาย กับการเรียนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนของนักศึกษา ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
2. ความจำในเนื้อหาของการเรียนด้วยวิธีบรรยาย กับการเรียนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน ให้ผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

คามัชฌิม เลขคดีของคะแนนการทดสอบหลังการทดสอบครั้งแรก 1 สัปดาห์ กลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่านักศึกษามีความจำในเนื้อหาวิชาที่เรียนจากห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนดีกว่าการเรียนด้วยวิธีบรรยาย

นอกจากนี้นักศึกษายังได้มีโอกาสฝึกฝนการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การทำงานร่วมกับคนอื่น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และความรับผิดชอบซึ่งเป็นคุณสมบัติพึงประสงค์ของสังคมประชาธิปไตย

การวิจัยในต่างประเทศ

ปี ค.ศ. 1971 เอลเลียต บรูซ มีคส์¹⁴ ได้ทำการวิจัยโดยใช้ชุดการสอนสำหรับสอนนักศึกษาครู เพื่อตัดสินว่าชุดการสอนนี้มีประสิทธิภาพกว่าการสอนวิธีธรรมดา โดยการวัดผลใช้ข้อสอบหลังเรียน (Post test) ซึ่งปรับปรุงมาจากข้อสอบก่อนเรียน (Pre test) เวลาที่ใช้ในการสอนทั้งสองแบบไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นักศึกษาที่ใช้ทดลองจำนวน 144 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง วิธีการสอนใช้เทคนิควิธีการสอนแบบธรรมดา กับกลุ่มควบคุมและใช้ชุดการเรียนกับกลุ่มทดลอง การวิเคราะห์ความแปรปรวนใช้ตารางค่า F ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้

¹⁴ Eliza Bruce Meeks, "Learning Packages Versus Conventional Methods of Instruction," Dissertation Abstracts International, Vol.32 No.8 (February 1972), p 4295 A.

1. วิธีการสอนโดยใช้ชุดการเรียนมีประสิทธิภาพกว่าการสอนด้วยวิธีธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2. เวลาที่ใช้ในการทดลองของทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3. ผลของการวัดความคิดเห็นของทุกคนในกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการเรียน ปรากฏว่าการสอนโดยใช้ชุดการเรียนช่วยในการพัฒนาความคิดเห็นของผู้เรียนมากขึ้น

จึงสรุปได้ว่าวิธีการสอนโดยใช้ชุดการเรียนได้ผลดีเหนือกว่าวิธีสอนแบบธรรมดา

ปี ค.ศ. 1972 แอน ลุยส์ แลงสตาฟฟ์ ได้ทำการวิจัยการใช้ชุดการสอนแบบสื่อการสอนเรื่อง "การพัฒนาและการประเมินผลชุดการสอน เพื่อการเรียนด้วยตนเองสำหรับการฝึกหัดครู"

การวิจัยนี้เพื่อศึกษาการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูในชั้นเรียน ชุดการสอนประกอบด้วย สไลด์ เทป 6 ชุด และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ประกอบ เนื้อหาประกอบด้วย เรื่องสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน ศูนย์กิจกรรม การจัดพฤติกรรม การเลือกสื่อการสอน คู่มือแนะนำแนวเรื่ององค์ประกอบในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้องค์ประกอบอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ครูประจำการ และนักศึกษาคณะ 3 กลุ่มเพื่อใช้ในการทดลอง ประเมินผลเปรียบเทียบการสอนแบบใช้ชุดการสอนที่ใช้สื่อแบบเดิม ผลปรากฏว่าการเรียนโดยใช้ชุดการสอนที่ใช้สื่อการสอนช่วยพัฒนาการเรียนอย่างได้ผลทั้งนักศึกษาและครูประจำการ ชุดการสอนแบบใช้สื่อการสอนที่พัฒนาขึ้นใช้ได้ใน การเปลี่ยนพฤติกรรมของครูทั้ง 2 พวก ¹⁵

ปี 1973 โคโรซี่ ซู ริกมี ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการสอนโดยใช้ชุดการเรียนแบบกิจกรรมกับวิธีสอนด้วยครูโดยตรง ในการสอนพิมพ์ดีดชั้นกลางในวิทยาลัย"

¹⁵ Ann Louis Langstaff, "Development and Evaluation of an Auto - Instructional Media Package for Teacher Education, "Dissertation Abstracts International Vol.33, No.4., (April 1973), P.1566 A.

การทดลองทำที่มหาวิทยาลัย มิชิแกน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาความแตกต่าง
ระหว่างวิธีสอนทั้ง 2 วิธี

ผลการวิจัยพอสรุปได้ คือ

1. วิธีการสอนโดยใช้ชุดการเรียนแบบกิจกรรมดีเท่ากัน และบางกรณีดีกว่าการสอนแบบเดิม ทั้งในด้านความเที่ยงตรงและความรวดเร็วในการพิมพ์
2. การสอนโดยใช้ชุดการเรียนแบบกิจกรรม เป็นเทคนิคการสอนที่ดี
3. นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อชุดการเรียนแบบมีกิจกรรม
4. การสอนแบบเดิม เป็นอุปสรรคต่อการสอนแบบใหม่อย่างไม่มีนัยสำคัญ¹⁶

ปี ค.ศ.1974 จอห์น ปาร์คเกอร์ คามอน ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาและการวัดผลที่เกี่ยวกับโปรแกรมสื่อประสมในการสื่อความหมายโดยไม่ใช้คำพูด โปรแกรมนี้ใช้บทเรียนที่มีสื่อผสม 14 บท ทำเป็นชุดการเรียน ประกอบด้วย สไลด์ เทป ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์

ผลปรากฏพอสรุปได้คือ

1. นักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเพิ่มขึ้น
2. นักเรียนมีความซุกซนเด็กน้อยในการใช้สื่อประสม
3. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดการเวลาและวัดผลตนเอง
4. นักเรียนที่เรียนอ่อนมีความเข้าใจดีขึ้น และตอบสนองการใช้ได้ดีกว่านักเรียนเก่า

---

¹⁶ Dorothy Sue Rigby, "The Effectiveness of Learning Activity Package Instruction Versus the Teacher - Directed Method of Teaching Intermediate College Typewriting" Dissertation Abstracts International Vol.35, No.2., (August 1974), P.949 A.

5. นักเรียนแนะนำให้ใช้วิธีการเรียนแบบนี้กับวิชาภาษาอังกฤษ และแขนงวิชาอื่น
6. จากการวิจัยพบว่า การใช้สื่อประสมสามารถช่วยปรับปรุงทักษะทางการพูดของนักเรียน และขยายไปสู่วิชาภาษาอังกฤษ และแขนงวิชาอื่น ๆ ¹⁷

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

17

John Parker Damon, "The Development and Evaluation of a Multi - Media Program in Nonverbal Communication," Dissertation Abstracts International Vol.35, No.3. (September 1974),P.1423 - A.